

DRAGAN PRIMORAC, MINISTAR ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

Pitanje je tko bi se komu trebao ispričati - ja Radmanu ili obrnuto

MIRELA LILEK

U prošlom broju *Nedjeljnog Vjesnika* idejni začetnik Mediteranskog instituta za istraživanje života i naš ugledni znanstvenik Miroslav Radman, pozvao je ministra znanosti, obrazovanja i sporta Dragana Primorca da -pokaže koliko je hrabar i da se lijepo ispriča za neopravdane kritike- vezane uz Radmanove planove s institutom. Iako su se Radman i Primorac ovoga tjedna o toj temi suočili na HTV-ovom Forumu i gentlemanki pokušali razgovarati o problemu, pitanje isprike ostalo je visjeti u zraku.

● **Zbog problema oko split-skog instituta, akademik Miroslav Radman najavio je svoj odlazak iz Hrvatske. Ujedno je tražio vašu ispriku. Hoćete li se ispričati Radmanu?**

- Iz onoga što je ovoga tjedna akademik Radman rekao u HTV-ovoj emisiji Forum, da će izvući zaključak da problema oko instituta više nema. S druge strane, potvrdio sam da će Ministarstvo znanosti i svi nam potrebni učiniti sve da se projekt što prije realizira. Moja pozicija kao ministra bila je da zauzmem jasan stav o tome tko daje novac, zašto i gdje ga se daje i daje li se u skladu sa zakonom. Ja sam ministar koji predstavlja hrvatsku državu i kad dajem novac moram znati kamo on ide. Budući da smo Radman i ja obojica znanstvenici, nije nam se teško dogovoriti. Jedino što sam tražio su jasna pravila igre. Tu je Radman dobio potporu s više strana - sveučilišta koje će raditi nadzor nad građevinskom infrastrukturom, ali i države. Mislim da je jasno da Radman ima dvostruku zaštitu - mene kao ministra koji javno podržava projekt i premijera koji je Radmana odabrao za svog savjetnika. Na njemu je samo da radi svoj posao. Osobno vjerujem da će taj projekt uz njegovu maksimalnu angažiranost uspjjeti. Nikakav problem više ne osjećam među nama.

Uveli smo red i disciplinu

● **Znači, ništa od isprike?**
- Ako pogledate članak iz prošlog Nedjeljnog Vjesnika, pokušajte zaključiti tko bi se komu trebao ispričati.

Mislim da je jasno da Radman ima dvostruku zaštitu - mene kao ministra koji javno podržava projekt i premijera koji je Radmana odabrao za svog savjetnika. Na njemu je samo da radi svoj posao. Osobno vjerujem da će taj projekt uz njegovu maksimalnu angažiranost uspjjeti. Nikakav problem više ne osjećam među nama

● Što ste, od kad ste ministar, postigli u školstvu i znanosti?

- Uveli smo red i disciplinu u Ministarstvo. Moji suradnici znaju reći da smo od Ministarstva znanosti napravili malu Ameriku. Otvorili smo se medijima, sindikatima i javnosti, a ono što je za mnoge čudno, uveli smo radno vrijeme koje se poštuje. Djelatnici Ministarstva rade od osam do 16 sati, a dužnosnici radnog vremena nemaju. Vrlo često imamo kolegije u šest jutro ili u ponoć, a naše je geslo ne otići iz Ministarstva dok se ne završi započeti posao.

Ono što me dosad koštalo najviše živaca je objedinjavanje dvaju ministarstava. Trenutačno Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta funkcionira na pet do šest lokacija u gradu, zbog čega sam pokrenuo inicijativu u Vladi da Ministarstvo profunkcionira na jednoj lokaciji. Vjerujem da je rad učinkovitiji kada je uprava na jednomo mjestu.

Paralelno s tim, započeli smo rad na 30-ak projekata. Jedan od njih je izrada novog kataloga znanja, veliki posao u kojega je uključeno oko 340 stručnjaka u 18 povjerenstava. Iako je riječ o mnogo ljudi, mi još nismo imali sukoba među njima osim u jednom ili dva slučaja. Danas se ljudi teško dogovaraju u obitelji sama četiri člana, no ovaj tim ljudi uspijeva raditi posao složno.

Pokrenuli smo projekt državne mature koji će biti realiziran za četiri godine, a to je nevjerojatno važno. U Nacionalni ispitni centar za državnu maturu poslali smo pet novaka, za koje uskoro raspisujemo natječaj. Njihov prvi zadatak bit će obilazak nacionalnih ispitnih centara u Europi. Ina-

če, pilot projekt državne mature provest će se u barem sedam do osam škola.

Sveukupno, napravili smo pokret unaprijed. U visokom školstvu također su krenule promjene, a pred Vladom će se uskoro naći tri zakona - o osnovnom, srednjem te visokom školstvu i znanosti, a potom i izmjene Zakona o sportu. Istina, nisam zadovoljan dinamikom svih projekata, no vidim promjene na bolje u svim segmentima. Dali su mi prognozu da u prvih šest mjeseci sa ovako velikim ministarstvom neće biti šansi pohvatati sve konce u rukama. Rekli su mi da zaboravim sve ključne aktivnosti u prvih šest mjeseci. Iza nas još nije tih prvih šest mjeseci, a pogledajte koliko smo napravili.

● **Prozvali su vas -ludim ministrom- jer ste pokazali radoholikom. Neki vaši suradnici ipak možda teže slijede tempo kolegija u šest i u ponoć, a ni radnički sindikat ne odobrava takav rad. Što vam to govori?**

- Meni to govori samo jednu stvar, a ta je da ljudima koji ne mogu pratiti ovakav ritam savjetujem da si pronađu lakši posao na kojem se neće toliko umarati. Prije svega tu mislim na pomoćnike ministra i državne tajnike. Riječ je o časnim i uglednim ljudima. Sindikat nema direktan utjecaj na te zaposlenike. Osobno, imam jednaku plaću iako radim dvostruko radno vrijeme, no sam sam si tako odredio. Istina je da državi tajnici i pomoćnici rade puno, no i oni su prihvatili taj tempo i daju sebe u dobar posao.

Mladi ljudi koje sam okupio u Ministarstvu shvaćaju da nema šanse da ostvarimo planirane ciljeve ako ne radimo

DRAGAN PRIMORAC: Mladi ljudi koje sam okupio u Ministarstvu shvaćaju da nema šanse da ostvarimo planirane ciljeve ako ne radimo dvostruko više i dulje

Sve nas je bilo strah državne mature

● **Što mislite o ravnateljima škola i roditeljima koji učenike upisuju u srednju školu ili na fakultet preko veze ili uz lažne liječnicke potvrde?**

- Pozivam sve koji znaju za takve slučajeve da se jave u Ministarstvo i djelovat ćemo promptno. Nećemo dozvoliti plemenske povezanosti, na osnovi kojih će oni koji su dobri ispaštati.

Obzirom na tromost sustava, takvih pojava ima. No čim doznamo ime i prezime takvog učenika, možemo na teren poslati inspekciju. Vidjet ćete kako će Ministarstvo u takvim slu-

jevima brzo djelovati.

● **Vjerujete li da bi takve nepravilnosti trebale nestati uvođenjem državne mature? Što konkretno očekujete od mature?**

- Sve nas je bilo strah kada smo determinirali uvođenje državne mature za četiri godine. Vjerojatno ne bismo tako postavili situaciju da nije bilo kolega u Sloveniji na čijem smo primjeru, ali i greškama, mogli učiti. Slovenci su nas upozorili na greške koje nas očekuju.

Od državne mature očekujem da će napraviti novi val sagledavanja problematike. To će

biti nova injekcija adrenalina u školstvu koja će prisiliti mnoge da se mijenjaju, pa čak i školski sustav u cjelini.

Ona će naprosto pokazati tko je tko. Naš interes nije utvrditi tko je loš ili dobar zato što to želi Ministarstvo, već zato da konačno niveliramo školski sustav u Hrvatskoj i da se poneka škola koja se pokazuje lošom ima priliku ispraviti. Sustav državne mature garantira da neće biti mita, korupcije, plemenskih veza.

Posebno mi je važno što će usmjeriti učenike na fakultete koje trebaju upisati.

dvostruko više i dulje. Čak niti ovakvim tempom ne stignemo sve. Moj prosjek radnih sati mjesečno je 370, odnosno dvostruko više od uobičajenog. Onaj tko me pokušava uvjeriti da je ovako veliki sustav moguć voditi s radnim vremenom od 8 do 16, u najmanju ruku ću mu odgovoriti da je to neisti-

na. Naravno, poštujem sindikat kada je riječ o pravima ostalih zaposlenika, no ovi specijalci oko mene naprosto imaju drukčiji život.

● **Manje građiva, više znanja**

● **Kao važan projekt ističete izradu kataloga znanja. Kada**

će se on naći u primjeni i hoće li to tražiti izmjenu svih udžbenika na tržištu?

- Glavni cilj kataloga je rastećenje učenika i kvalitetnije učenje za uvjete razvoja u 21. stoljeću. Geslo je »manje građiva, više znanja«, što je sigurno moguće. Najveća opasnost bila je reći idemo završiti

Rekao sam da ću se kao ministar zalagati za povećanje plaća, no nisam rekao kada ni koliko. Kao član Vlade ne mogu si dozvoliti taj luksuz da nametnem nešto što će kasnije sve nas koštati. Ono što mogu reći po reakciji premijera, školstvo će u sljedećem razdoblju sigurno biti jedan od prioriteta

posao u mjesec ili dva. Taj posao traje već nekoliko mjeseci i trajat će sigurno još toliko, a konačni oblik kataloga znanja želimo vidjeti oko prosinca. Nažalost, tada neće biti vremena da se do 1. travnja iduće godine tiskaju novi udžbenici, no dat ćemo preporuku izdavačima da znanje iz kataloga treba biti ugrađeno u knjige. Ipak, nemoguće je očekivati da svi izdavači u tako kratkom razdoblju naprave idealne nove knjige. Složili smo se da znanje iz kataloga koristimo da bi izmijenili postojeće udžbenike koliko je moguće, a da bi tijekom 2005. mogli imati dovoljno vremena za izradu novih udžbenika po zadnjim pravilima Europske unije. Takvi udžbenici koristit će se u školama od 2006. Katalog znanja traži vremena, a ne brljanje.

● **Srednjoškolski sindikat traži povećanje plaća profesorima. Umjesto odgovora na taj zahtjev, Ministarstvo znanosti zamrznuo je pregovore o plaćama. Što se čeka?**

- Sami znate kakva je situacija u državi, znate da je prema analizi Međunarodnog monetarnog fonda deficit veći od predviđenog a to determinira budućnost svih nas. Rekao sam da ću se kao ministar zalagati za povećanje plaća, no nisam rekao kada ni koliko. Kao član Vlade ne mogu si dozvoliti taj luksuz da nametnem nešto što će kasnije sve nas koštati. Ono što mogu reći po reakciji premijera, školstvo će u sljedećem razdoblju sigurno biti jedan od prioriteta. Zadovoljan sam reakcijom sindikata, koji, uvjeren sam, zna da ću se maksimalno boriti za veće plaće u školstvu bez kojih nema ni vraćanja digniteta.

● **Što mislite o prijedlogu trajanja školskog sata 30 minuta i modelu po kojemu bi učenici jedno u školi slušali samo jedan nastavni predmet?**

- Postoje standardi u zemljama čija pravila slijedimo. Bez obzira koliko neka ideja bila dobra, puno je lakše obraditi na papiru nego provesti u život. Kao ministar ne smijem si dopustiti izlete, bez obzira koliko se slagao s nečijom idejom.

● **Metodičari vam zamjeraju što ste se okružili akademikima koji nemaju dovoljno uvida u odgojnu komponentu, niti dovoljno poznaju školu iznutra. Kako to komentirate?**

- U povjerenstvima za izradu novih kataloga znanja možda nema na stotine metodičara, ali su i te kako prisutni. Osim njih u povjerenstvima

lanstvu nije bilo ministric europskih integracija Kolinde Grabar-Kitarović. Ona je, naime, u ponedjeljak operirala slijepo crijevo i do daljnjega je na bolovanju i kućnoj njezi pa je tako morala propustiti do sada najvažniji događaj koji se dogodio u njezinom resoru, davanje Hrvatskoj statusa kandidata za EU i određivanje datuma pregovora. No, s obzirom da Hrvatsku na putu u EU očekuje još mnogo posla niti najmlađa hrvatska ministrica, kad se oporavi, neće imati mnogo vremena za predah, a postoji mogućnost da upravo ona bude glavni hrvatski pregovarač s Europskom komisijom.

● **Sanader predložio Raffarinu da nam posude Zidanea**

Niti najviši hrvatski političari nisu pošteđeni nogometne groznice koja vlada Hrvatskom zbog Europskog prvenstva. Dio njih osobno će prisustvovati utakmicama u Portugalu, a sastav saborskog izaslanstva koje je posjetilo Portugal baš u vrijeme održavanja prvenstva uspio je ponovno posadati vladajuće i oporbene stranke.

Zbog prve utakmice prvenstva između Portugala i Grčke prošle je subote proslava 15. godišnjice HDZ-a kasnila oko 20 minuta, jer su čelnici stranke željeli pogledati barem prvo poluvrijeme.

Kako bi ostvarili što bolji rezultat u utakmici s Francuskom, hrvatski nogometaši zatražili su pomoć i Majke Božje Fatimske na mjestu njezinog ukazanja, a pomoć im je bila ponudena i na visokoj ovozemaljskoj razini.

Premijer Ivo Sanader tako je u četvrtak o ishodu oglada s Francuzima razgovarao i s francuskim premijerom Jeanom Michelom Raffarinom i predložio mu da našoj reprezentaciji posude Zidanea Zidanea posljednje dvije minute utakmice.

Prijedlog, naravno, nije bio realiziran, ali Sanader je dobro predvidio da će rezultat biti povoljan za Hrvatsku, pri čemu je kao ključan čimbenik spomenuo »dišpet« naših nogometaša.

OTO JUNGWIRTH, RAVNATELJ HRVATSKOG CENTRA ZA RAZMINIRANJE

Ne znam hoćemo li do 2010. godine stići razminirati Hrvatsku

Hrvatska se može pohvaliti da ima jedinstven sustav razminiranja. Jedina smo zemlja koja, u najvećem dijelu, sama rješava minski problem. Osim toga, dobijamo priznanja na svjetskoj razini. Intenzivirana je suradnja HCR-a i međunarodnih faktora, ali i s državama koje također imaju minskih problema

NATAŠA ZEČEVIĆ

U skok, državna revizija i upravni nadzor Ministarstva unutarnjih poslova proteklih dana »češljaju« poslovanje i rad Hrvatskog centra za razminiranje (HCR). Nepravilnosti u radu upravni nadzor MUP-a nije našao, dok se rezultati Uskoka i državne revizije još uvijek čekaju. O eventualnim propustima u radu te budućoj, ali i prošloj poziciji HCR-a razgovarali smo sa ravnateljem HCR-a Otom Jungwirthom.

● **Pribojavili ste se rezultata istrage obzirom da su u proteklom godinama pronađene nepravilnosti u radu?**

- Ne, zašto bih se bojao. Meni istrage na jedan način i odgovaraju jer će se konačno vidjeti da se sve radilo po pravilima. Činjenica je da su u proteklom godinama, dok nisam bio u HCR-u, dakle do kraja 2002. godine, pronađene neke nepravilnosti. Tada je upravni nadzor MUP-a iznio određene neke nepravilnosti. Tada je upravni nadzor MUP-a iznio određene neke nepravilnosti. Tada je upravni nadzor MUP-a iznio određene neke nepravilnosti.

● **Točno, no za nepravilnosti u HCR-u nitko nije odgovarao?**

- Zato jer nisu utvrđene povrede u radu pa nitko od nadzornika nije smijenjen. No na temelju MUP-ova zapisnika upravnog nadzora donijeli smo nove procedure rada, odnosno standardne operativne postupke koji do zadnjeg detalja reguliraju postupke. To nam je otklonilo cijeli niz problema.

Također, na temelju tog zapisnika promijenjena je podzakonska regulativa i definirani su neki elementi, poput razlikovanja tehničkog izvida i razminiranja.

OTO JUNGWIRTH: Trebalo bi nam znatno veća financijska sredstva

Tako HCR više neće raditi tehnički izvid, nego samo opći. A rad općeg izvida smo intenzivirali te smo povećali broj timova, sa 9 na 20.

● **No što će biti s površinama koje su vraćene zajednici na sigurnu uporabu do 2003. godine, a koje nisu prema propisima?**

- Postoje određene površine koje su od 1996. do 1998. godine razminirane te nisu certificirane po sadašnjim propisima. One su ovih dana, a u sklopu provođenja općeg izvida, posebno provjeravane

da se vidi koriste li se ili ne. Ako se koriste znači da nema mina, no one koje se ne koriste, tek ćemo vidjeti što ćemo s njima. No to nema problema što se tiče sigurnosti, nego samo papira.

● **Postoje privatne tvrtke koje imaju kaznene prijave, a koje i dalje rade poslove razminiranja za HCR. Zašto?**

- Nije HCR dao njima ovlasti za rad nitko mi ih mogao oduzeti. Činjenica je da je tu riječ o pitanju odgovornosti i smatramo da to nije adekvatno zakonski riješe-

no. To bi pitanje trebalo riješiti u novom Zakonu o razminiranju. No tu je također i odgovornost samih pirotehničara pa i HCR-a.

● **Kolika je površina još uvijek minski sumnjiva?**

- Procjena je da je 1350 četvornih kilometara minski sumnjivog prostora, odnosno 12 županija. No mislim da je zaista mirirano stotinjak četvornih kilometara jer posjedujemo 8500 zapisnika sa 274.000 mina koje pokrivaju površinu od 85 četvornih kilometara.

● **Hoće li Hrvatska biti razminirana do 2010. godine?**

- Ne znam hoćemo li stići razminirati Hrvatsku do 2010. godine te tako ispoštovati Ottawsku konvenciju.

● **Pa do nedavno ste govorili kako će Hrvatska biti razminirana do tada?**

- Sigurno je da to možemo učiniti, no bit će nam potrebna znatno veća financijska sredstva. Predložiti ćemo Vladi i Saboru što je sve potrebno da do te godine buduća uklonjena sva minska opasnost. No to zahtijeva znatno povećanje sredstava, oko 700 do 800 milijuna kuna godišnje. Ove je godine HCR-u iz državnog proračuna dodijeljeno 1250 milijuna kuna za potrebe razminiranja. No ove će se godine najvjerojatnije raditi revizija Ottawске konvencije, a nova nacionalna strategija o protuminskom djelovanju će biti ponudena Vladi do kraja listopada.

● **Najavili ste i do kraja godine konačno definiranje minski sumnjivih površina?**

- Da, to će sve biti na Vladi do listopada. Također, svih će 37 općina, po dovršetku općeg izvida, dobiti kartu sa stanjem minski sumnjivog prostora. Također, svi

će se prostori obilježiti znakovima.

● **Prema vašim riječima ispada da je HCR-u trebalo šest godina da dobije ulogu koju je trebao imati od početka?**

- HCR je počeo rad s nekoliko ljudi da bi sad imao 140 zaposlenih. Tijekom prošle godine mi smo se trudili regulirati standardne postupke, educirati zaposlene. Od rujna 2003. do sada smo postavili oko 2000 tabli s oznakom minske opasnosti. To je više nego što je postavljeno u cjelokupnom radu HCR-a. Osim toga, konačno je postavljena stručna baza.

● **Postoje li planovi za HCR nakon što se završi razminiranje u Hrvatskoj?**

- Hrvatska se može pohvaliti da ima jedinstven sustav razminiranja. Jedina smo zemlja koja, u najvećem dijelu, sama rješava minski problem. Osim toga, dobijamo priznanja na svjetskoj razini. Također je intenzivirana suradnja HCR-a i međunarodnih faktora, ali i s državama koje također imaju minskih problema. Rezultat te suradnje je i izvoz hrvatskih strojeva za razminiranje. Uz to zainteresirani smo i za jačanje regionalne suradnje, odnosno da u regiji usklaidimo standarde i metodologije razminiranja.

● **Kako komentirate otplatu klirinškog duga kroz razminiranje?**

- Ne vidim ništa loše u tome da Rusi razminiraju Hrvatsku, naravno ako se naša i ruska vlada uspiju dogovoriti o tome. Zainteresirani smo za to jer će na taj način brže razminirati naše područje. Ali naravno ne pod uvjetom da Rusi razminiraju za višu cijenu nego što to naši pirotehničari rade.

Znanjomjer i Hrvatomjer

Zastupnici Hrvatskog sabora u četvrtak su imali još jednu prigodu provjeriti svoje znanje iz opće kulture. Naime, u posebno postavljenom šatoru na Markovcu trgcu održavala se humanitarna akcija »Znanjomjer« za hitnu službu u kojoj je sudjelovalo 20 zagrebačkih osnovnoškolaca koji su bili najbolji u televizijskom kvizu »Učilica«. Kao mentori bili su pozvani saborski zastupnici koji su svoje znanje mogli pokazati odgovarajući na napravi zvanom znanjomjer pitanja iz »Učilice«. Za točne odgovore učeničko-zastupnički timovi dobivali su petice, a svaka od njih bila je vrijedna 500 kuna te je za potrebe djece s malignim tumorima skupljeno 25.500 kuna.

Nekoliko dana prije održavanja »Znanjomjera«, direktor Nove TV Branka Vučić predložio je uvođenje sprave nazvane »-hrvatomjer«. Ona bi, prema njegovoj zamisli, mjerila količinu ljubavi nekog Hrvata prema Hrvatskoj, a inspiraciju za tu ideju Vučiću je dao premijer Ivo Sanader svojom izjavom da neće dopustiti nikome da bude veći u ljubavi prema Hrvatskoj od njega. Najveća brojčana vrijednost na »hrvatomjeru«, prema Vučićevoj zamisli, bila bi deset i zvala bi se »Sanader«, a niže vrijednosti imale bi nazive drugih HDZ-ovih dužnosnika. Ljubav prema Hrvatskoj jačine pet, zvala bi se »Đapić«, a tri »Račan«.

Iako je izazvala negativne ili šaljive reakcije, spomenuta Sanaderova izjava nije prva takve vrste u Hrvatskoj. Naime, slično je izjavio Alojzije Stepinac još 1934. štoviše, te riječi nalaze se i na njegovom grobu. Riječ je o svojevrsnom Stepinčevom gestu koje glasi: »Ljubiti pravdu, a mrziti nepravdu, to je moje načelo. A u ljubavi hrvatskoga naroda ne dam se od nikoga natkriliti«.

Dobivanje kandidature bez ministrice europskih integracija

Na sjednici Europskog vijeća u pektak u Bruxellesu u hrvatskom izas-